A TANÁCS (KKBP) 2021/2133 HATÁROZATA

(2021. december 2.)

a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) és a hagyományos lőszerek délkelet-európai illegális kereskedelmének megelőzését és az ellene való küzdelmet célzó törekvéseket támogató átfogó program támogatásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) A Tanács 2018. november 19-én elfogadta az illegális tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni, „A fegyverállomány biztonságossá tétele, a polgárok védelme” című uniós stratégiát (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia).

(2) A délkelet-európai államok több mint három évtizede jelentős kockázatokkal és kihívásokkal szembesülnek az illegális kézi- és könnyűfegyvereknek és a hagyományos lőszereknek a határaikon keresztül és egész területükön történő, destabilizáló hatású felhalmozódásával és ellenőrizetlen terjedésével kapcsolatban. Az említett kockázatok szélesebb körű negatív következményekkel járnak Európa egészére nézve és azon túl is. A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia kimondja, hogy míg az elmúlt években jelentős előrelépés történt, különösen Délkelet-Európában, a kézi- és könnyűfegyverek és a lőszerek felhalmozódásának mértéke, a nem megfelelő tárolási körülmények, a széles körben elterjedt illegális fegyverbirtoklás és a végrehajtási hiányosságok továbbra is korlátozzák a tűzfegyverek, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló erőfeszítések eredményességét a Nyugat-Balkán egyes részein.

(3) Regionális szinten a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia kötelezi az Uniót és tagállamait, hogy nyújtsanak támogatást a bűnüldözési kapacitások megerősítéséhez a kereskedőhálózatok azonosítása, tevékenységük megzavarása és megakadályozása, valamint annak megelőzése érdekében, hogy a tűzfegyverek terroristákhoz és bűnözőkhöz kerüljenek az illegális piacon keresztül, többek között azáltal, hogy blokkolják a fegyverek illegális finanszírozását és szállítását, valamint fokozzák a határőrség, a vámhatóságok és a kikötői hatóságok szerepét a tengeri szállítással történő illegális fegyveráramlások kezelése terén. Az Unió és tagállamai elkötelezettek amellett, hogy segítsenek más országoknak az állami készletek kezelésének és biztonságának javításában a nemzeti jogalkotási és igazgatási keretek megerősítése révén, valamint azon intézmények megerősítése révén, amelyek szabályozzák a védelmi és biztonsági erőknek szánt kézi- és könnyűfegyverek és lőszerek törvényes beszerzését és készletkezelését.

(4) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiával összhangban az Unió meg fogja erősíteni a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével foglalkozó regionális szervezetekkel folytatott párbeszédét és együttműködését azáltal, hogy tevékenységeit összehangolja a regionális stratégiákkal és cselekvési tervekkel.

(5) 2000-ben az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetben (EBESZ) résztvevő államok elfogadták az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekről szóló dokumentumát ([1]), amivel elkötelezték magukat a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelme elleni küzdelemre annak minden vonatkozásában. Az említett dokumentum hangsúlyozza azon destabilizáló hatásokat is, amelyeket a kézi- és könnyűfegyverek túlzott felhalmozódása, valamint azok nem megfelelő készletkezelése és biztonsága gyakorolhat a nemzeti, a regionális és a nemzetközi biztonságra nézve.

(6) Továbbá az EBESZ-ben résztvevő államok 2003-ban elfogadták a hagyományos lőszerek készleteiről szóló EBESZ-dokumentumot ([2]), elismerve ezáltal a hagyományos lőszerek túlzott felhalmozódásából származó biztonsági és védelmi kockázatokat. Az említett kockázatok kezelése érdekében a résztvevő államok elhatározták, hogy gyakorlati eljárást hoznak létre a hagyományos lőszerek többletmennyiségének megsemmisítésére és/vagy a készletkezelés és a biztonsági gyakorlatok korszerűsítésére irányuló segítségnyújtás céljából.

(7) A kézi- és könnyűfegyverekről, valamint a hagyományos lőszerek készleteiről szóló EBESZ-dokumentumok a megsemmisítést jelölik meg preferált módszerként a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományos lőszerek felesleges készleteinek ártalmatlanítására.

([1]) FSC.DOC/1/00/Rev.1
([2]) FSC.DOC/1/03/Rev.1

(8) Az e tanácsi határozat által támogatott projekt figyelembe fog venni más regionális kezdeményezéseket is, különösen a nyugat-balkáni ütemtervet ([3]), az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP)/a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) munkáját, valamint az Európai Bizottságnak a fegyverzet-ellenőrzéssel és az illegális fegyverkereskedelemmel kapcsolatos, Délkelet-Európában folytatott releváns tevékenységeit.

A projektre a következőkkel koordinációban fog sor kerülni: az Uniónak a délkelet-európai országok és területek számára nyújtott kapcsolódó támogatása ((KKBP) 2018/101 ([4]) és (KKBP) 2017/915 tanácsi határozat ([5])), az UNDP/SEESAC által végrehajtott, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén a Nyugat-Balkánnal folytatott regionális együttműködés ((KKBP) 2019/2111 ([6]), (KKBP) 2018/1788 ([7]) és (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozat ([8])), valamint a tűzfegyverek kereskedelme terén folytatott EU–Délkelet-Európa bűnüldözési együttműködés, amelyet támogat a Bizottság Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósága, a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége (Europol) és az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT).

(9) Az Unió korábban a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmével és túlzott felhalmozódásával kapcsolatos kockázat csökkentését célzó tevékenységeknek az EBESZ régiójában való támogatásáról szóló 2012/662/KKBP tanácsi határozat ([9]) útján támogatta az EBESZ tevékenységeit. A Tanács 2017. augusztus 4-én elfogadta az Észak-macedón Köztársaságban és Grúziában a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományos lőszerek tiltott kereskedelme és túlzott felhalmozódása kockázatának csökkentését célzó EBESZ-tevékenységek támogatásáról szóló (KKBP) 2017/1424 határozatot ([10]). A Tanács 2019. december 2-án elfogadta a fegyverek, lőszerek és robbanóanyagok illegális kereskedelme elleni küzdelemre irányuló ukrán erőfeszítéseknek az EBESZ-szel együttműködésben történő támogatásáról szóló (KKPB) 2019/2009 határozatot ([11]).

(10) Az illegális kézi- és könnyűfegyverek elleni ENSZ cselekvési program végrehajtásában elért előrehaladást áttekintő harmadik ENSZ felülvizsgálati konferencia 2018. június 30-án záródokumentumot fogadott el, amelyben az államok megújították elkötelezettségüket a kézi- és könnyűfegyverek illetéktelen kezekbe jutásának megelőzése és az ellene való küzdelem mellett. Az államok újból megerősítették akaratukat arra, hogy nemzetközi együttműködést folytassanak, és megerősítsék a regionális együttműködést a koordináció, konzultáció, információcsere és operatív együttműködés javítása révén, bevonva a releváns regionális és szubregionális szervezeteket, valamint a bűnüldözési, a határellenőrzési és a kiviteli és behozatali engedélyezésért felelős hatóságokat is.

(11) Az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének a „Világunk átalakítása: Fenntartható fejlődési keretrendszer 2030" című, 2015. szeptember 25-i határozata megerősíti, hogy a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelme elleni küzdelem számos fenntartható fejlődési cél eléréséhez szükséges, ideértve a békével, az igazságszolgáltatással és az erős intézményekkel, a szegénység csökkentésével, a gazdasági növekedéssel, az egészséggel, a nemek közötti egyenlőséggel és a biztonságos városokkal kapcsolatos célokat. Ezért a 16.4. sz. fenntartható fejlődési cél keretében valamennyi állam elkötelezte magát az illegális pénzügyi és fegyveráramlások jelentős csökkentése mellett.

([3]) A Londonban tartott nyugat-balkáni csúcstalálkozó 2018. július 10-én elfogadta „A Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való illegális kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról szóló regionális ütemtervet".

([4]) A Tanács (KKBP) 2018/101 határozata (2018. január 22.) a fegyverkivitel hatékony ellenőrzésének előmozdításáról (HL L 17., 2018.1.23., 40. o.).

([5]) A Tanács (KKBP) 2017/915 határozata (2017. május 29.) a Fegyverkereskedelmi Szerződés végrehajtásának támogatása érdekében végzett uniós tájékoztatási tevékenységekről (HL L 139., 2017.5.30., 38. o.).

([6]) A Tanács (KKBP) 2019/2111 határozata (2019. december 9.) a SEESAC által az illegális kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jelentette veszély csökkentése céljából Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 318., 2019.12.10., 147. o.).

([7]) A Tanács (KKBP) 2018/1788 határozata (2018. november 19.) a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni illegális fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtásában történő támogatásáról (HL L 293., 2018.11.20., 11. o.).

([8]) A Tanács (KKBP) 2016/2356 határozata (2016. december 19.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek illegális felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 348., 2016.12.21., 60. o.).

([9]) A Tanács 2012/662/KKBP határozata (2012. október 25.) az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) régiójában a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmével és túlzott felhalmozódásával kapcsolatos kockázat csökkentését célzó tevékenységek támogatásáról (HL L 297., 2012.10.26., 29. o.).

([10]) HL L 204., 2017.8.5., 82. o.

([11]) A Tanács (KKPB) 2019/2009 határozata (2019. december 2.) a fegyverek, lőszerek és robbanóanyagok illegális kereskedelme elleni küzdelemre irányuló ukrán erőfeszítéseknek az EBESZ-szel együttműködésben történő támogatásáról (HL L 312., 2019.12.3., 42. o.).

(12) Az ENSZ főtitkára által 2018. május 24-én előterjesztett, „Közös jövőnk biztosítása” című leszerelési program felhívott a hagyományos fegyverek túlzott felhalmozódásának és illegális kereskedelmének kezelésére, valamint a kézifegyverekkel kapcsolatos országszintű megközelítések támogatására,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia végrehajtására figyelemmel, e határozat célja a kézi- és könnyűfegyvereknek Délkelet-Európában, oda és onnan történő olyan illegális kereskedelmével és ellenőrizetlen terjedésével kapcsolatos kockázatok csökkentése, amely aláássa a védelmet és a biztonságot azáltal, hogy akadályozza a fenntartható békeépítést és a társadalmi-gazdasági fejlődést, valamint hozzájárul a rend felbomlásához, táptalajt nyújt a terrorizmusnak és a bűnözői erőszaknak, illetve a konfliktus kiújulásához vezet.

(2) Az (1) bekezdés értelmében e határozat célkitűzései a következők:

a) csökkenteni a kézi- és könnyűfegyverek proliferációjának és az azokkal való visszaélésnek a kockázatát az Albán Köztársaságban;

b) támogatni Bosznia-Hercegovinát a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek illegális birtoklásával, kereskedelmével és az azokkal való visszaéléssel kapcsolatos biztonsági és védelmi kockázatok csökkentése terén;

c) támogatni a koszovói * rendőrség meglévő K-9 képességét és annak a kézi- és könnyűfegyverekkel, lőszerekkel és robbanóanyagokkal a Nyugat-Balkánon történő visszaélés és kereskedelem megelőzéséhez, visszaszorításához és kivizsgálásához való közvetlen hozzájárulását;

d) csökkenteni a kézi- és könnyűfegyverek proliferációjának és az azokkal való visszaélésnek a kockázatát az Észak-macedón Köztársaságban a Belügyminisztérium és más kormányzati szervezetek megelőzési, felderítési, elemzési és vizsgálati kapacitásának növelése révén;

e) csökkenteni a lőszertároló helyszíneken bekövetkező váratlan robbanások kockázatát, valamint csökkenteni a montenegrói Védelmi Minisztérium tároló helyszíneiről a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományos lőszerkészletek illetéktelen kezekbe jutását;

f) csökkenteni a kézi- és könnyűfegyverek jogellenes birtoklásával, a legális kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaéléssel, valamint a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmével kapcsolatos védelmi és biztonsági kockázatokat Szerbiában;

g) segítséget nyújtani az EBESZ résztvevő államainak a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományos lőszerek illegális proliferációjával szembeni kötelezettségvállalásaik jobb megtervezéséhez, végrehajtásához és szükség esetén megerősítéséhez.

(3) A projekt kedvezményezettjei a következők:

a) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományos lőszerek illegális kereskedelmének megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel megbízott és azért felelős délkelet-európai hatóságok, nevezetesen kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok/testületek, belügyminisztériumok és bűnüldöző szervek, így például a rendőrség. Egyéb érintett hatóságok a biztonsági minisztériumok, az ügyészségek, a bíróságok és a büntetés-végrehajtási szolgálatok Bosznia-Hercegovinában, valamint a védelmi minisztérium Montenegróban. Szerbiában a projekt együttműködést irányoz elő a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó civil társadalmi szervezetekkel (közvetlen kedvezményezettek) is;

b) A Délkelet-Európában és annak európai szomszédságában lévő országok és területek azon lakossága, amely ki van téve az illegális kézi- és könnyűfegyverek és hagyományos lőszerek bűncselekmények, terrorizmus és erőszakos visszaélés során történő használata okozta kockázatnak (közvetett kedvezményezettek);

c) az Unióban és tagállamaiban olyan megbízott hatóságok, amelyek a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek terén megerősített ellenőrzési kapacitásokkal rendelkeznek Délkelet-Európában, többek között jobb információcsere, valamint koordinációs és együttműködési intézkedések – így például kockázatazonosítás, kivizsgálás, valamint az illegális kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek nyomon követése, felderítése és lefoglalása – révén (közvetett kedvezményezettek).

(4) A projekt részletes leírását e határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk

(1) E határozat végrehajtásáért az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) a felelős.

(*) Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.”

(2) Az 1. cikkben említett projekt (a továbbiakban: a projekt) technikai végrehajtását az EBESZ Titkársága végzi.

(3) Az EBESZ Titkársága a feladatait a főképviselő ellenőrzése mellett végzi. A főképviselő e célból megköti a szükséges megállapodásokat az EBESZ Titkárságával.

3. cikk

(1) Az Unió által finanszírozott projekt végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 4 208 827 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott referenciaösszeggel finanszírozott kiadásokat az Unió általános költségvetésére alkalmazandó eljárásokkal és szabályokkal összhangban kell kezelni.

(3) A Bizottság felügyeli az (1) bekezdésben említett kiadások megfelelő kezelését. E célból megköti a szükséges finanszírozási megállapodást az EBESZ Titkárságával. A finanszírozási megállapodásban elő kell írni, hogy az EBESZ Titkárságának biztosítania kell az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságrendjéhez mérten.

(4) A Bizottság törekszik arra, hogy e határozat hatálybalépését követően a lehető leghamarabb megkösse a (3) bekezdésben említett finanszírozási megállapodást. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot az ezen eljárás során felmerülő bármely nehézségről és a finanszírozási megállapodás megkötésének időpontjáról.

4. cikk

(1) A főképviselő beszámol a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról az EBESZ Titkársága által rendszeresen elkészített leíró jelentések alapján. Az említett jelentések képezik a Tanács által elvégzendő értékelés alapját.

(2) A Bizottság beszámol az 1. cikkben említett projekt pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

(1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

(2) Ez a határozat a 3. cikk (3) bekezdésében említett finanszírozási megállapodás megkötésének időpontjától számított 36 hónap elteltével hatályát veszti. A határozat azonban a hatálybalépésétől számított hat hónap elteltével veszti hatályát, ha az említett időtartamon belül nem kerül sor megállapodás megkötésére.

Kelt Brüsszelben, 2021. december 2-án.

a Tanács részéről
az elnök
J. VRTOVEC

MELLÉKLET

PROJEKTDOKUMENTUM

AZ EBESZ ÁTFOGÓ PROGRAMJA A KÉZI- ÉS KÖNNYŰFEGYVEREK ÉS A HAGYOMÁNYOS LŐSZEREK DÉLKELET-EURÓPAI ILLEGÁLIS KERESKEDELMÉNEK MEGELŐZÉSÉT ÉS AZ ELLENE VALÓ KÜZDELMET CÉLZÓ ERŐFESZÍTÉSEK TÁMOGATÁSÁRA – HR(2021) 138

1. Háttér

A délkelet-európai államok több mint három évtizede jelentős kockázatokkal és kihívásokkal szembesülnek az illegális kézi- és könnyűfegyverek (SALW) és a hagyományos lőszerek destabilizáló hatású felhalmozódásával és a határaikon keresztül, illetve egész területükön történő ellenőrizetlen terjedésével kapcsolatban. Ezek a kockázatok szélesebb körű negatív következményekkel járnak Európa egészére nézve és azon túl is.

A délkelet-európai államok továbbra is aggodalomra okot adó területként és komoly kihívásként szerepelnek az illegális lőfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni küzdelmet célzó uniós stratégiában (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia). A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia szerint „az elmúlt években jelentős előrelépés történt, különösen Délkelet-Európában, de a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek felhalmozásának mértéke, a nem megfelelő tárolási körülmények, a széles körben elterjedt illegális fegyverbirtoklás és a végrehajtási hiányosságok továbbra is korlátozzák a tűzfegyverek, illetve kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló erőfeszítések eredményességét a Nyugat-Balkán egyes részein.”

Így a Nyugat-Balkánt illetően a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia átfogó intézkedéseket ír elő, így például azt, hogy az EU támogatja [...] „a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek többletkészleteinek megsemmisítésére, az illegális birtoklás csökkentésére, az illetéktelen kezekbe juttatás és a fegyverkereskedelem megakadályozására, a határellenőrzés javítására, a könnyű- és kézifegyverek megjelölésének, nyilvántartásának és nyomon követésének megfelelőbbé tételére, valamint az ártalmatlanítási kapacitások növelésére, a vonatkozó ismeretek bővítésére, továbbá a bűnüldözési kapacitások támogatására irányuló erőfeszítéseket, [...], továbbá fenn fogja tartani a nemzeti ellenőrzési rendszerek számára nyújtott támogatását is, figyelembe véve az illegális könnyű- és kézifegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jelentette probléma kezelésére irányuló olyan releváns regionális kezdeményezéseket is, mint a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való illegális kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról szóló regionális ütemterv, melyet Franciaország és Németország által is támogatott.”

A régió korábbi konfliktusainak öröksége, a leszerelés, a lefegyverzés és az újrabeilleszkedés időben történő és megfelelő végrehajtásának elmulasztása, valamint a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerkészletek ellenőrzésére szolgáló központosított rendszerek rossz végrehajtása a következőkben nyilvánult meg:

- a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományos lőszerek illegális kereskedelme és elterjedése a délkelet-európai országok határain belül és azokon keresztül,
- kézi- és könnyűfegyverek és hagyományos lőszerek illetéktelen kezekbe jutása,
- illegális/csempészett kézi- és könnyűfegyverek és hagyományos lőszerek felhasználása a régióban és azon kívül elkövetett terrorista tevékenységekben, bűncselekményekben és erőszakos bűncselekményekben,
- kézi- és könnyűfegyverek és hagyományos lőszerek hivatalos raktárakból és tárolóhelyekről történő elvesztése és ellopása (és ezáltal azok illegális elterjedése),
- alacsony elszámoltathatóság és átláthatóság a kézi- és könnyűfegyverekkel és a hagyományos lőszerekkel kapcsolatos megelőzés, kezelés, végrehajtás és ellenőrzés terén.

Az EBESZ részes államai megállapodtak abban, hogy együttműködnek e problémák átfogó kezelése érdekében. A részes államok konkrétan elkötelezték magukat a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek illegális kereskedelme és ellenőrizetlen elterjedése elleni küzdelem mellett, a kézi- és könnyűfegyverekről (FSC.DOC/1/00/Rev.1) és a hagyományos lőszerek készleteiről (FSC.DOC/1/03/Rev.1) szóló EBESZ-dokumentumok rendelkezéseivel összhangban.

E kihívások és aggályok kezelése érdekében a délkelet-európai államok 2019-ben hivatalos segítségnyújtás iránti kérelmeket intéztek az EBESZ-hez a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek ellenőrzése terén ([1]). A kérelmek Albánia belügyminisztériumától, Bosznia-Hercegovina biztonsági minisztériumától, az Észak-macedón Köztársaság belügyminisztériumától, Montenegró védelmi minisztériumától és Szerbia belügyminisztériumától érkeztek.

([1]) „Koszovó* esetében a jogállásával kapcsolatos megfontolások miatt a hivatalos EBESZ-eljárás korlátozásai és követelményei mint olyanok nem alkalmazandók az ottani potenciális projektekre. Ezért az EBESZ koszovói missziójának (OMIK) irányítása alatt számos projektet hajtanak majd végre, válaszul a helyi hatóságok/intézmények segítségnyújtás iránti kérelmeire. (*Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.)”

2. Átfogó célkitűzés

Csökkenteni kell a kézi- és könnyűfegyverek Délkelet-Európába irányuló, azon belüli, illetve onnan kiinduló illegális kereskedelmének és ellenőrizetlen terjedésének kockázatát, amelyek aláássák a védelmet és a biztonságot azáltal, hogy akadályozzák a béke tartós megszilárdítását és a társadalmi-gazdasági fejlődést, valamint hozzájárulnak rend felbomlásához, táptalajt nyújtanak a terrorizmusnak és a bűnözői erőszaknak, illetve a konfliktus újraindulásához vezetnek.

3. Az intézkedés leírása

Az intézkedés a 2019–2021-es időszakban végrehajtott szisztematikus igényfelmérési folyamatokon alapul. E folyamatok keretében ellenőrizték a segítségnyújtás iránti kérelmeket, és megerősítették az EBESZ-támogatás szükségességét, nevezetesen a megbízott hatóságok alábbi területeken meglévő képességeinek megerősítése céljából:

- információkezelés és információcsere a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmének megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel kapcsolatban,
- kutyás (K9-es) kapacitás illegális kézi- és könnyűfegyverek és hagyományos lőszerek felderítésére és lefoglalására,
- figyelemfelkeltés és fellépés a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek illegális kereskedelme megelőzésének és az ellene folytatott küzdelemnek a támogatása érdekében,
- a kézi- és könnyűfegyverek hatástalanítását szabályozó és operatív keretek,
- a kézi- és könnyűfegyver-készletek kezelése és biztonsága.

A hét EBESZ-projektből álló fellépés – az EBESZ átfogó programja a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek délkelet-európai illegális kereskedelmének megelőzését és az ellene való küzdelmet célzó erőfeszítések támogatására – átfogó módon felel meg a fenti követelményeknek, többek között azáltal, hogy megerősíti a határokon átnyúló/regionális dinamikákat annak érdekében, hogy hatékonyabban, eredményesebben és nagyobb hatást kifejtve lehessen megelőzni és leküzdeni a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek illegális kereskedelmét. A projekteket a megbízott hatóságok/intézmények, az EBESZ konfliktusmegelőzési központja és az EBESZ délkelet-európai helyszíni műveletei közötti szoros együttműködésben dolgozták ki.

Az EBESZ átfogó programja a projektjei révén támogatja a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiát és különösen a Nyugat-Balkánnal kapcsolatos nemzetközi együttműködést és segítségnyújtást.

A projektek célja továbbá a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek illegális kereskedelme által a fenntartható fejlődésre gyakorolt negatív hatások enyhítése és megelőzése és így az ENSZ alábbi fenntartható fejlődési céljainak megerősítése:

- 5. cél: A nemek egyenlőségének megvalósítása, minden nő és lány társadalmi szerepének megerősítése (pl. 5.2 cél), valamint
- 16. cél: Békés és befogadó társadalmak támogatása a fenntartható fejlődés érdekében, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára és a hatékony, elszámoltatható és mindenki számára nyitott intézmények kiépítése minden szinten (pl. 16.1, 16.4 és 16.a cél).

Ezen túlmenően a javaslatokat összehangolták *„a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való illegális kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról”* ([2]) szóló ütemtervvel, valamint koordinálták az ütemtervet támogató és végrehajtását nyomon követő érdekelt felekkel. A javaslat emellett kiegészíti és ezáltal támogatja a délkelet-európai hatóságok erőfeszítéseit a illegális lőfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni küzdelmet célzó uniós stratégiának (2018) való megfelelés céljából, különös tekintettel a nyugat-balkáni intézkedésekre.

3.1. 1. projekt: segítségnyújtás az Albán Köztársaság nemzeti hatóságainak a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése és az azokkal való visszaélés kockázatának csökkentéséhez

3.1.1. Célkitűzés

A projekt célja a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése és az azokkal való visszaélés kockázatának csökkentése az Albán Köztársaságban.

([2]) Az ütemtervet a délkelet-európai belügyminiszter-helyetteseknek és külügyminiszter-helyetteseknek a 2018. február 1-jei podgoricai találkozón elfogadott együttes nyilatkozata, valamint az ütemterv ugyanekkor elfogadott elemei alapján dolgozták ki, és hivatalosan a 2018. július 10-én Londonban tartott EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón fogadták el.

3.1.2. **Leírás**

A kézi- és könnyűfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok ellenőrizetlen elterjedése és birtoklása továbbra is komoly veszélyt jelent Albánia közbiztonságára, illetve társadalmi és gazdasági fejlődésére. Az elégtelenül ellenőrzött és illegális kézi- és könnyűfegyverek az erőszak és a bizonytalanság elősegítésével támogatják a bűnözőket és a szervezett bűnözést. Mindezen aspektusok káros hatással vannak az országban és a régióban folytatott biztonsági és bizalomépítő intézkedésekre. Albánia 2019 októberében kért segítséget az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fórumán.

Az EBESZ a következő területeken tárt fel kapacitáshiányt:

a) a tűzfegyverek hatástalanítására vonatkozó jogszabályi és szabályozási keret, valamint annak megfelelő végrehajtása az infrastruktúra, a felszerelés és a képzés anyagának javítása révén;

b) az albán állami rendőrség kutyás (K9-es) szolgálatainak alkalmazása a kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére;

c) a nyilvánosság figyelmének felhívása a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélés, valamint az ilyen fegyverek elterjedésének veszélyeire.

Az EU Tanácsa által biztosított finanszírozást az a)–c) pontban szereplő kapacitáshiányok kezelésére fogják felhasználni.

A projekt kedvezményezettjei között szerepel Albánia lakosságán kívül számos, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság, különösen a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottság, az Albán Köztársaság belügyminisztériuma és az albán állami rendőrség.

3.1.3. **Várt eredmények**

1. eredmény: megerősödik az Albán Köztársaság kézi- és könnyűfegyverekkel és hatástalanítással kapcsolatos jogi kerete.

Mutatók:

– a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó, a nemzetközi normákkal összhangban álló normatív keret megléte

– a kézi- és könnyűfegyverek hatástalanítására vonatkozó, az EBESZ kötelezettségvállalásaival és a nemzetközi normákkal összhangban működő létesítmények és gyakorlatok megléte

– a hatástalanításról, illetve a hatástalanítási folyamat felügyeletéről szóló képzések és a kiképzett személyek száma

2. eredmény: bővülnek az albán rendőrség fegyver- és robbanóanyag-felderítési kapacitásai.

Mutatók:

– a kutyás képességek fejlesztésére vonatkozó, a nemzetközi normákkal összhangban álló normatív keret megléte

– a nemzetközi normákkal és az EBESZ ajánlásaival összhangban lévő kutyás létesítmények és infrastruktúra megléte

– a képzések és a kiképzett személyek száma

3. eredmény: nő a kézi- és könnyűfegyverek veszélyeivel, illetve a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos kérdések közismertsége.

Mutatók:

– a nyilvánosság figyelmének felkeltésére és tájékoztatására vonatkozó hatályos útmutatók vagy szabályozási dokumentumok száma (vagyis a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó kommunikációs stratégia)

– a kézi- és könnyűfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok ellenőrzésének fontosságával, valamint jogellenes birtoklásukkal és az azokkal való visszaéléssel kapcsolatos kockázatokra vonatkozó naprakész figyelemfelkeltő és tájékoztató kampányok száma, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozóan elfogadott kommunikációs stratégiával összhangban

– azon célközönség százalékos aránya (nemek szerinti bontásban), akik tisztában vannak a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélés kockázatával

3.1.4. **Tevékenységek**

3.1.4.1 Az Albán Köztársaságnak a kézi- és könnyűfegyvereket és a hatástalanítást illető kérdésekre vonatkozó jogi keretének megerősítésével kapcsolatos tevékenység.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– a hatástalanításról szóló rendelet és a végrehajtására vonatkozó cselekvési terv kidolgozásának támogatása

– a kézi- és könnyűfegyverek hatástalanításának megfelelő végrehajtását és felügyeletét biztosító mechanizmusok létrehozásának támogatása

– a kézi- és könnyűfegyverek hatástalanítására vonatkozó képzési kézikönyv kidolgozásának támogatása, valamint nemzeti és nemzetközi képzések biztosítása a helyi szakemberek számára

3.1.4.2 Az albán rendőrség illegális fegyverek és a robbanóanyagok felderítésére irányuló kapacitásainak javításához kapcsolódó tevékenység.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– a kutyás kapacitások kézi- és könnyűfegyverek felderítésére történő használatára vonatkozó eljárási standardok kidolgozása, valamint az e képesség korszerűsítésére irányuló kutyás főterv kidolgozása

– képzési program a kutyás kapacitások kézi- és könnyűfegyverek felderítésére történő használatára vonatkozó eljárási standardok alkalmazásáról

– a kutyás egység felszerelési támogatása és infrastrukturális korszerűsítése

– a kennelekkel, az irodai létesítményekkel és a kutyás körzettel kapcsolatos infrastrukturális fejlesztések végrehajtása, valamint berendezések beszerzése és átadása a kutyás egységek számára a felderítési kapacitás növelése érdekében

– platform biztosítása a kutyás képességek alkalmazásának népszerűsítésére nemzeti és regionális szintű versenyek szervezése révén

3.1.4.3. A kézi- és könnyűfegyverek veszélyeivel és a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos kérdésekre irányuló figyelemfelkeltő tevékenység

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– koordinált figyelemfelkeltési és kommunikációs stratégia kialakításának támogatása

– a figyelemfelkeltési és kommunikációs stratégia végrehajtásának támogatása

3.2. **2. projekt: a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával, illegális kereskedelmével és az azokkal való visszaéléssel kapcsolatos biztonsági és védelmi kockázatok kezelése Bosznia-Hercegovinában**

3.2.1. **Célkitűzés**

A cél Bosznia-Hercegovina támogatása a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával, illegális kereskedelmével és az azokkal való visszaéléssel kapcsolatos biztonsági és védelmi kockázatok csökkentésében.

3.2.2. **Leírás**

A projekt a biztonsági minisztérium segítségnyújtás iránti kérelmében (2019) meghatározott kiemelt szükségletekre irányul, és célja, hogy támogassa Bosznia-Hercegovinát a kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok jogellenes birtoklásával, illegális kereskedelmével és az azokkal való visszaéléssel kapcsolatos biztonsági és védelmi kockázatok csökkentésében – hozzájárulva ezáltal az ország és a tágabb régió biztonságához és stabilitásához.

Az EBESZ a következő területeken tárt fel kapacitáshiányt:

a) a bűnüldöző hatóságok kézi- és könnyűfegyverek és lőszerek tárolására szolgáló infrastruktúrája, beleértve a fizikai biztonságot, valamint a készletkezelési eljárásokat és gyakorlatokat is;

b) a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos intézményi figyelemfelkeltés és tájékoztatás a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével foglalkozó koordinációs testület támogatása érdekében, beleértve a módszertani megközelítést, valamint a nyomonkövetési és értékelési eszköztárat is;

c) a bűnüldöző hatóságok kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére szolgáló kutyás képességei, beleértve azok megtervezését, jogszabályi és működési kereteit, felszerelését és infrastruktúráját, valamint képzési anyagát is;

d) a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos, a hatékony szakpolitikai döntéshozatalhoz és operatív válaszlépésekhez szükséges adatokhoz való hozzáférés és azok összehasonlíthatósága;

e) a kézi- és könnyűfegyverek hatástalanítása, beleértve a jogszabályi és szabályozási kereteket, a képzést, a felszereléseket és az infrastrukturális elemeket is.

Az EU Tanácsa által biztosított finanszírozást a c) és d) pontban szereplő kapacitáshiányok kezelésére fogják felhasználni.

A projekt kedvezményezettjei Bosznia-Hercegovina lakosságán kívül számos, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság, nevezetesen a bűnüldöző hatóságok, köztük az entitások és a kantonok belügyminisztériumai/a rendőri hatóságok, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével foglalkozó koordinációs testület, a bosznia-hercegovinai biztonsági minisztérium, valamint az ügyészségek, a bíróságok és a büntetés-végrehajtási szolgálatok.

3.2.3. **Várt eredmények**

1. eredmény: megerősödnek a kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére irányuló kutyás bűnüldözési képességek.

Mutatók:

– a kutyás egységek szükséges jogszabályi, infrastrukturális és működési keretének kidolgozására vonatkozó részletes főterv végrehajtásának aránya

– azoknak a kiképzésben részt vevő személyeknek a százalékos aránya, akik rendelkeznek az eljárási standardok hatékony alkalmazásához szükséges készségekkel

– az EBESZ igényfelmérésével összhangban korszerűsített kutyás egységek/telephelyek száma

2. eredmény: kifejlesztik a kézi- és könnyűfegyverekre és az azokhoz szükséges lőszerekre vonatkozó integrált intézményközi esetadatbázist és nyomonkövetési rendszert.

Mutatók:

– az adatgyűjtési módszerek interoperabilitásának/kompatibilitásának mértéke

– olyan funkcionális intézményközi informatikai rendszer megléte, amely lehetővé teszi a kézi- és könnyűfegyverekkel és lőszerekkel kapcsolatos ügyekre vonatkozó adatok integrált gyűjtését és elemzését

3.2.4. **Tevékenységek**

3.2.4.1. A kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére szolgáló kutyás bűnüldözési képességek megerősítésével kapcsolatos tevékenység.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– munkacsoportok és koordinációs ülések szervezésének támogatása a kutyás kapacitásépítésre vonatkozó főterv kidolgozása érdekében

– a kutyás kapacitások kézi- és könnyűfegyverek felderítésére történő használatára vonatkozó jogszabályi és operatív keretek kidolgozásának támogatása

– a kutyás infrastruktúra korszerűsítése és a szükséges berendezések biztosítása

– képzési program szervezése a kutyás kapacitások kézi- és könnyűfegyverek felderítésére történő használatára vonatkozó eljárási standardok alkalmazásáról

– platform létrehozása a kutyás képességek alkalmazásának népszerűsítésére nemzeti és regionális szintű versenyek szervezése révén

3.2.4.2. A kézi- és könnyűfegyverekre és az azokhoz szükséges lőszerekre vonatkozó integrált intézményközi esetadatbázis és nyomonkövetési rendszer kifejlesztésével kapcsolatos tevékenység.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás releváns jogi és statisztikai modelljei értékelésének támogatása a kézi- és könnyűfegyverekre, valamint az azokhoz szükséges lőszerekre vonatkozó, integrált intézményközi nyilvántartás létrehozása érdekében

– támogatás a kézi- és könnyűfegyverek bosznia-hercegovinai nyilvántartási rendszerének létrehozásához

– képzés szervezése a kézi- és könnyűfegyverek nyilvántartására szolgáló rendszer igazságügyi és bűnüldöző tevékenységet folytató felhasználói számára

3.3. **3. projekt: támogatás a koszovói * rendőrség kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére és elkobzására szolgáló kutyás kapacitásának megerősítéséhez**

3.3.1. **Célkitűzés**

A projekt célja, hogy támogassa a koszovói rendőrség már meglévő kutyás szolgálati képességeinek megerősítését, illetve a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverekkel, lőszerekkel, valamint robbanóanyagokkal folytatott visszaélés és illegális kereskedelem megakadályozásához, visszaszorításához és kivizsgálásához e képességek által nyújtott közvetlen hozzájárulás megerősítését.

3.3.2. **Leírás**

A projektet a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó koszovói stratégiát kísérő cselekvési terv alapján dolgozták ki. Célja, hogy támogassa a koszovói rendőrség már meglévő kutyás szolgálati képességeinek megerősítését, illetve a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverekkel, lőszerekkel, valamint robbanóanyagokkal folytatott visszaélés és illegális kereskedelem megakadályozásához, visszaszorításához és kivizsgálásához e képességek által nyújtott közvetlen hozzájárulás megerősítését.

A projekt célja a kutyás szolgálatok igazoltan fennálló kapacitáshiányainak kezelése a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélés és -kereskedelem megelőzése, visszaszorítása és kivizsgálása terén, ideértve a szabályozási keretet, a kutyás csapatok operatív használatát, továbbá az emberi, infrastrukturális és szállítási erőforrások hiányát is.

A projekt kedvezményezettje, a koszovói lakosság mellett, a koszovói rendőrség.

3.3.3. **Várt eredmény**

1. eredmény: javul a szabályozási és képzési keret, valamint a kutyás egység infrastruktúrája és felszerelése a kézi- és könnyűfegyverekkel, a lőszerekkel, valamint a robbanóanyagokkal való visszaélés és az azokkal folytatott illegális kereskedelem hatékonyabb és eredményesebb megelőzése, visszaszorítása és kivizsgálása érdekében

Mutatók:

– a kutyás egységre vonatkozó szabályozási és képzési keret megléte

– a kutyás egység korszerűsített infrastruktúrájának és berendezéseinek megléte

3.3.4. **Tevékenységek**

3.3.4.1. A szabályozási és képzési keret, valamint a kutyás egység infrastruktúrájának és felszerelésének javításával kapcsolatos tevékenység a kézi- és könnyűfegyverekkel, a lőszerekkel, valamint a robbanóanyagokkal való visszaélés és az azokkal folytatott illegális kereskedelem hatékonyabb és eredményesebb megelőzése, visszaszorítása és kivizsgálása érdekében.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– a kutyás képesség fejlesztésével foglalkozó munkacsoport létrehozása és tevékenységei

– tanulmányutak szervezése olyan partnerekkel, amelyek fejlett rendszerrel rendelkeznek a kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére szolgáló kutyák alkalmazásában

– támogatás nyújtása a kedvezményezett képzési részlegének a képzési terv és egy olyan képzési módszertan kidolgozásához, amely teljes mértékben beépül a kutyás egységek eljárási standardjaiba a képzési és a kutyás műveletek tekintetében, valamint a kiképző szakemberek körének létrehozása

– a kutyás egység kiképzéséhez, taktikai és operatív teljesítményéhez szükséges infrastruktúra és felszerelés biztosításának támogatása

– speciális és haladó szintű képzés a kutyakezelők számára

(*) „Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.”

3.4. **4. projekt: segítségnyújtás az Észak-macedón Köztársaság nemzeti hatóságainak a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése és az azokkal való visszaélés kockázatának csökkentéséhez**

3.4.1. **Célkitűzés**

A projekt célja a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése és az azokkal való visszaélés kockázatának a csökkentése az Észak-macedón Köztársaságban a belügyminisztérium és más kormányzati szervezetek megelőzési, felderítési, elemzési és vizsgálati kapacitásának növelése révén.

3.4.2. **Leírás**

A projektet azzal a céllal dolgozták ki, hogy eleget tegyen az Észak-macedón Köztársaság kormánya arra vonatkozó segítségnyújtás iránti kérelmének (2019), hogy megerősítse a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottság kapacitásait, és kiépítse a rendőrség kutyás egységének fegyver- és robbanóanyag-felderítési képességeit.

Az EBESZ a következő területeken tárt fel kapacitáshiányt:

a) a belügyminisztérium kutyás operatív kapacitása a kézi- és könnyűfegyverek illegális elterjedésének felderítésére;

b) a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmének megelőzését és az ellene folytatott küzdelmet célzó, intézményen belüli, intézményközi és határokon átnyúló együttműködési és koordinációs mechanizmus;

c) a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos kérdések stratégiai és operatív szintű elemzése;

d) a nyilvánosság koordinált tájékoztatása és figyelemfelkeltés az Észak-macedón Köztársaságban a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélés kockázataival kapcsolatban, beleértve a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottság által tett erőfeszítéseket is.

Az EU Tanácsa által biztosított finanszírozást az a), b) és c) pontban szereplő kapacitáshiányok kezelésére fogják felhasználni.

A projekt kedvezményezettjei között szerepel az Észak-macedón Köztársaság lakosságán kívül számos, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság, nevezetesen a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottság ([3]), a belügyminisztérium és a rendőrség.

3.4.3. **Várt eredmény**

1. eredmény: bővülnek az Észak-macedón Köztársaság belügyminisztériumának és a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságának szabályozási, operatív és hatóságközi együttműködési kapacitásai a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelem/az azzal szembeni fellépés terén.

Mutatók:

– a kutyás képességekre vonatkozó szabályozási keret megléte

– a meglévő és funkcionális kapacitással rendelkező regionális kutyás szolgálatok száma

– valós idejű információcsere zajlik a rendőrségen belül és a rendőrségi és vámügyi együttműködési központok, illetve a délkelet-európai országok között

– azon célközönség százalékos aránya (nemek szerinti bontásban), akik tisztában vannak a kézi- és könnyűfegyverek elterjedésével és az azokkal való visszaélés kockázatával

– a figyelemfelkeltő eseményekkel elért nők és férfiak száma

3.4.4. **Tevékenységek**

3.4.4.1. Támogatás a belügyminisztérium illegális kézi- és könnyűfegyverekre irányuló felderítési kapacitásának növeléséhez a kutyás képességek hatékony alkalmazása révén

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– a kutyás szolgálati egységek felszereléséhez nyújtott támogatás és infrastrukturális korszerűsítésük központi és regionális szinten, beleértve a kézi- és könnyűfegyverek tárolásának és az informatikai infrastruktúrának a korszerűsítését legfeljebb öt (5) olyan helyszínen (fegyverraktárak), amelyek mellett az Észak-macedón Köztársaság belügyminisztériumának kutyás egységei működnek

([3]) A kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottságban részt vevő nemzeti hatóságok: gazdasági minisztérium, igazságügyi minisztérium, kereskedelmi és szociálpolitikai minisztérium, védelmi minisztérium, oktatási és tudományügyi minisztérium, pénzügyminisztérium, vámügyhivatal, mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási Minisztérium.

– a kutyás kapacitások kézi- és könnyűfegyverek felderítésére történő használatára vonatkozó eljárási standardok kidolgozása és a rendelkezések aktualizálása

– képzési program a kutyás kapacitások kézi- és könnyűfegyverek felderítésére történő használatára vonatkozó eljárási standardok alkalmazásáról

– Platform biztosítása a kutyás képességek alkalmazásának népszerűsítésére nemzeti és regionális szintű versenyek szervezése révén

3.4.4.2. A kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelme elleni küzdelmet szolgáló valós idejű információcsere-rendszer kísérleti projektjének támogatása

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– az információcsere-rendszerek felszereléséhez nyújtott támogatás, valamint a fizikai infrastruktúra és az IKT fejlesztése öt (5) kiválasztott rendőrségi és vámügyi együttműködési központban

– eljárási standardok kidolgozása a kézi- és könnyűfegyvereket érintő incidensekkel kapcsolatos valós idejű információcserére

– képzési program a kézi- és könnyűfegyvereket érintő incidensekkel kapcsolatos valós idejű információcserére vonatkozó eljárási standardok alkalmazásáról

– csereprogram a személyzet számára (kiképzés)

– a rendőrségi és vámügyi együttműködési központok konferenciájának megszervezése

3.4.4.3. támogatás a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottságnak a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelme elleni küzdelmet szolgáló műveleti és elemzési képességei fejlesztéséhez

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzési rendszeréről szóló, a hatóságok közötti együttműködésre irányuló munkaértekezlet szervezése

– útmutató kidolgozása a bizottság tagjai számára

– a kézi- és könnyűfegyver-ellenőrzés jelenlegi helyzetének elemzése, beleértve az adatgyűjtésre, az információk nyomon követésére és a jelentéstételre vonatkozó eljárási standardok kidolgozását, valamint a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos elemzések megkönnyítését szolgáló ügyviteli rendszer kialakítását

3.5. **5. projekt: A kézi- és könnyűfegyverekkel/hagyományos lőszerek készleteivel kapcsolatos biztonsági és védelmi kockázatok csökkentése Montenegróban**

3.5.1. **Célkitűzés**

A projekt célja a lőszerraktárakban bekövetkező váratlan robbanások, valamint a montenegrói védelmi minisztérium raktáraiban található kézi- és könnyűfegyverek és hagyományoslőszer-készletek illetéktelen kezekbe jutása jelentette kockázat csökkentése.

3.5.2. **Leírás**

Montenegrónak a lőszerraktárakban bekövetkezett váratlan robbanások, valamint a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek illegális kereskedelme és ellenőrizetlen terjedése jelentette kockázatokkal kell szembenéznie. Ezen kockázatok megléte az elmúlt évek több EBESZ-szakértői látogatása során is megerősítést nyert. A montenegrói védelmi minisztérium foglalkozott ezekkel a kérdésekkel az alapdokumentumában, amely tartalmazza a kívánatos végeredményt is, vagyis a felesleges fegyverek és a robbanóanyagok átlátható ártalmatlanítását, valamint a fegyverek, robbanóanyagok és hadianyagok (WEO) fenntartható életciklusmenedzsment-rendszerének kidolgozását. Montenegró 2019-ben kért segítséget az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fórumán.

Az EBESZ a következő területeken tárt fel kapacitáshiányt:

a) a kézi- és könnyűfegyverek, illetve a hagyományos lőszerek életciklus-menedzsmentjére vonatkozó elképzelés biztosítása, ideértve a továbbképzést és a tudástranszfert, a lőszerek felügyeleti keretét, valamint az intézményközi koordinációt és együttműködést;

b) a hagyományos lőszerek biztonságos szállítása a nemzetközi normákkal összhangban.

Az EU Tanácsa által biztosított finanszírozást az a) és b) pontban szereplő kapacitáshiányok kezelésére fogják felhasználni.

A projekt kedvezményezettjei Montenegró lakosságán kívül a védelmi minisztérium és a montenegrói fegyveres erők.

3.5.3. **Várt eredmények**

1. eredmény: javul a védelmi minisztérium, valamint az egyéb, elszámoltatható és pártatlan kormányszervek stratégiai, képzési és koordinációs kapacitása a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek kezelése terén

Mutatók:

– az érintett oktatási/képzési intézményekben, valamint a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek kezelésének támogatására szolgáló jelentős kapacitásokkal rendelkező operatív egységekben dolgozó védelmi minisztériumi személyzet létszáma;

– a Montenegró által a kijelölt szerveken keresztül koordinált, a kézi- és könnyűfegyverekkel/hagyományoslőszer-készleteket célzó tevékenységek száma;

– ideiglenes ellenőrző szerv megléte

2. eredmény: bővülnek a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek – a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodásnak (ADR) megfelelő – biztonságos szállítására irányuló képességek.

Mutatók:

– a projektkedvezményezettek azon alkalmazottainak száma, akik nagyobb kompetenciával rendelkeznek a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek szállítása terén

– a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek szállítására szolgáló, a szervezeti keretbe ágyazott rendszer megléte

– az ADR-nek való megfelelés követelményeinek elemzése és az ahhoz kapcsolódó ajánlások elkészítése a montenegrói védelmi minisztérium számára

3.5.4. **Tevékenységek**

3.5.4.1 A védelmi minisztériumnak, valamint az egyéb, elszámoltatható és pártatlan kormányszerveknek a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek kezelése terén meglévő stratégiai, képzési és koordinációs kapacitásának a javítására irányuló tevékenység.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek kezelése terén kialakított bevált nemzetközi gyakorlatokról való tudás átadása

– a montenegrói védelmi minisztérium programjához kapcsolódó tanácsadás és koordináció a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek fenntartható életciklus-menedzsmentjének egyes területeit illetően

– a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek kezelésének nemzeti ellenőrzési mechanizmusaihoz kapcsolódó szakmai tanácsadás

3.5.4.2 Az ADR-nek megfelelő, a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek szállítására szolgáló montenegrói képességek létrehozására irányuló képzési és felszerelési programhoz kapcsolódó tevékenység.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– követelményelemzés készítése a montenegrói védelmi minisztériummal közösen az ADR-nek való teljes körű megfelelés érdekében

– két, az ADR-nek megfelelő tehergépkocsi beszerzése, ideértve az azok működésének megismerésére irányuló képzést, valamint a karbantartási és pótalkatrész-ellátási szerződéseket

3.6. **6. projekt: A kézi- és könnyűfegyverek illegális birtoklásával és kereskedelmével, valamint a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaéléssel kapcsolatos biztonsági és védelmi kockázatok kezelése Szerbiában**

3.6.1. **Célkitűzés**

A projekt célja a kézi- és könnyűfegyverek jogellenes birtoklásához, a jogszerűen tartott kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaéléshez, valamint a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelméhez kapcsolódó biztonsági és védelmi kockázatok csökkentése.

3.6.2. **Leírás**

A projekt kidolgozására a szerb belügyminisztérium segítségnyújtás iránti kérelme (2019) nyomán került sor azzal a céllal, hogy kezelni lehessen a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrizetlen elterjedésével és illegális birtoklásával kapcsolatos kihívásokat, amelyek súlyosan fenyegetik a biztonságot és a védelmet Szerbiában. Ezek a kihívások hozzájárulnak a bűncselekmények és a súlyos szervezett bűnözés terjedéséhez azáltal, hogy lehetővé teszik az erőszakos cselekményeket, a fenyegető viselkedést és a terrorizmust. Hasonlóképpen negatív hatással vannak a bizalomépítő intézkedésekre az országban, illetve fenyegetést jelentenek a nemi alapú erőszak összefüggésében.

Az EBESZ a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelme elleni küzdelem vonatkozásában a következő területeken azonosított szükségleteket:

a) a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséről és a begyűjtésüket célzó kampányokról szóló tájékoztatásra irányuló rendőrségi kapacitások megerősítése, így hozzájárulva a jogellenesen birtokolt fegyverek mennyiségének csökkentéséhez, akadályozva a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélést, ugyanakkor növelve Szerbia állampolgárainak biztonságát;

b) a belügyminisztérium fegyverek és robbanóanyagok felderítésére szolgáló kutyás kapacitásának megerősítése i. a szükséges jogi keret kidolgozása, ii. a kapacitások értékelése és fejlesztése, valamint iii. speciális felszerelések beszerzése és az infrastruktúra kiépítése útján;

c) a fegyverekről és lőszerekről szóló törvény, illetve a fegyverek hatástalanítására vonatkozó szabálykönyv módosítása a) a kapacitások és a technikai lehetőségek értékelése; valamint b) a szabálykönyv kidolgozásához nyújtott szakmai segítség révén.

Az EU Tanácsa által biztosított finanszírozást az a)–c) pontban szereplő kapacitáshiányok kezelésére fogják felhasználni.

A projekt kedvezményezettjei Szerbia lakosságán kívül a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó tanács, a belügyminisztérium, a rendőrség, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének kérdéseivel foglalkozó civil társadalmi szervezetek lesznek.

3.6.3. **Várt eredmények**

1. eredmény: partnerség jön létre a belügyminisztérium és a civil társadalmi szervezetek között, és megszületik egy, a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélések megelőzésére irányuló, a lakosság tájékoztatására szolgáló mechanizmus.

Mutatók:

– a kézi- és könnyűfegyverek elterjedésének veszélyeiről szóló, nemzeti és helyi szintű tájékoztató tevékenységekre irányuló kezdeményezések száma

– a hatóságok közötti együttműködésre szolgáló mechanizmus, illetve annak igénybevétele

– a nemzeti és helyi rádió- és televízióadókon sugárzott társadalmi célú hirdetések száma

– azon fiatalok száma, akik a kiválasztott városokban élnek és akik – szemináriumokon vagy információs anyagok segítségével – tájékoztatást kapnak a kézi- és könnyűfegyverek jelentette veszélyekről

2. eredmény: javul a hatástalanításra vonatkozó jogi keret, illetve harmonizálják a nemzetközi normákkal és legjobb gyakorlatokkal

Mutatók:

– a nemzetközi normák és legjobb gyakorlatok megosztása a munkacsoporttal

– az észrevételeket és az ajánlásokat magukba foglaló rendelkezéstervezetek megléte

– a rendelkezések tervezetéről konzultáció folyik a civil társadalmi szervezetekkel

3. eredmény: az emberi jogi normákkal összhangban bővülnek a belügyminisztérium kutyás egységeinek a kézi- és könnyűfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok felderítésére szolgáló kapacitásai.

Mutatók:

– a belügyminisztérium kutyás egységei kapacitásának javítására irányuló munkaterv megléte

– a kutyás rendőri egységek és az egyéb, bűnüldözéssel foglalkozó kulcsfontosságú érdekelt felek kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére irányuló, hatóságok közötti együttműködésével, információcseréjével és interoperabilitásával foglalkozó ülések száma

– a nemzetközi normákkal összhangban álló, jobb kutyás kiképzési módszertan és tananyag megléte

– a nemzetközi normákkal összhangban kiképzett oktatók és kutyavezetők száma

3.6.4. **Tevékenységek**

3.6.4.1. A belügyminisztérium és a civil társadalmi szervezetek közötti partnerség, illetve a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélések megelőzésére irányuló, a lakosság tájékoztatására szolgáló mechanizmus létrehozásával kapcsolatos tevékenység.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– szakértői találkozó az elektronikus és a nyomtatott sajtóval való partnerségek kiépítésének, valamint a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaélések megelőzését szolgáló mechanizmusok azonosításának témájában

– közösségimédia-platform létrehozása, illetve a kézi- és könnyűfegyverek elterjedésének megelőzéséről és a felelős fegyvertartásról szóló médiakampányok támogatása

– az ügyért való fellépés nemzeti és közösségi szinten

3.6.4.2. A hatástalanításra vonatkozó jogi kerethez kapcsolódó tevékenységek javítása, illetve összehangolása a nemzetközi normákkal és legjobb gyakorlatokkal.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– szakvélemény és logisztikai támogatás nyújtása a munkacsoport hatástalanításról szóló üléseihez

– a hatástalanításra vonatkozó jelenlegi jogszabályok és gyakorlati végrehajtásuk értékelése

– munkaértekezlet a hatástalanítás normatív keretének kidolgozása és végrehajtása során alkalmazott legjobb gyakorlatokról és a levont tanulságokról

– a kézi- és könnyűfegyverek hatástalanítására irányuló kiképzési és felszerelési program

3.6.4.3. A belügyminisztériumi kutyás egységek kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítésére szolgáló kapacitásainak az emberi jogi normákkal összhangban történő bővítéséhez kapcsolódó tevékenységek.

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– szaktanács és támogatás nyújtása a munkacsoportnak a kutyás képességek fejlesztésével foglalkozó üléseihez

– a belügyminisztérium kutyás egységei kapacitásának fejlesztésére irányuló munkaterv kidolgozása

– felszerelések és szolgáltatások kialakítása, beszerzése és nyújtása a kutyás egységek számára

– a kutyás egységeknek a kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok illegális kereskedelme megelőzésében és kivizsgálásában történő használatára és bevetésére irányuló kapacitásépítés tanácsadói támogatás, csereprogram és kiképzési módszertan kidolgozása révén

– szakképzések szervezése a szolgálati kutyák és vezetőik számára a kézi- és könnyűfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok felderítéséről, illetve az ilyen bevetésekről

– regionális konzultációs munkaértekezlet szervezése a bevetéseket és a rendőrségi intézkedésekben való részvételt illető bevált gyakorlatokról

3.7. **7. projekt: A kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományoslőszer-készletek illegális elterjedése elleni EBESZ-fellépés megerősítése – 2. szakasz** ([4])

3.7.1. **Célkitűzés**

A projekt célja az EBESZ részes államainak támogatása a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hagyományoslőszer-készletek illegális elterjedése elleni fellépést célzó kötelezettségvállalásaik jobb megtervezésében, végrehajtásában és szükség esetén megerősítésében.

3.7.2. **Leírás**

A projekt kidolgozásának hátteréül az szolgált, hogy az EBESZ Miniszteri Tanácsa az MC.DEC/10/17 határozatában azt a feladatot adta a Biztonsági Együttműködési Fórumnak (FSC) – a Fórum megbízatásával összhangban –, hogy:

– fokozza tovább a kézi- és könnyűfegyverekről, illetve a hagyományos lőszerek készleteiről szóló EBESZ-dokumentumokban, valamint az FSC ezekhez kapcsolódó határozataiban foglalt meglévő intézkedések és kötelezettségvállalások teljes körű végrehajtása érdekében kifejtett erőfeszítéseit,

([4]) A kézi- és könnyűfegyverekre, valamint a hagyományoslőszer-készletekre irányuló délkelet-európai erőfeszítéseket támogató projektelemek.

– tegyen további lépéseket annak érdekében, hogy javuljon a kézi- és könnyűfegyverekre, illetve a hagyományos lőszerek készleteire irányuló projektek hatékonysága és eredményessége, és így biztosítani lehessen, hogy e projektek – a kézi- és könnyűfegyverekről, illetve a hagyományos lőszerek készleteiről szóló EBESZ-dokumentumokban, valamint az FSC vonatkozó határozataiban ismertetett EBESZ segítségnyújtási mechanizmusokkal összhangban – a lehető legnagyobb értéket képviseljék a kézi- és könnyűfegyverekkel, illetve a hagyományoslőszer-készletekkel összefüggő kihívások kezelése tekintetében,

– térképezze fel, milyen módon lehet megelőzni, hogy a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományoslőszer-készletek illegális piacokon keresztül illetéktelen kezekbe jussanak,

– térképezze fel, hogy milyen módon lehet kiegészíteni a kézi- és könnyűfegyverek illegális kereskedelmének kezelésére irányuló meglévő EBESZ-intézkedéseket,

– továbbra is biztosítson önkéntes alapú, költségvetésen kívüli hozzájárulásokat az FSC kézi- és könnyűfegyverekre és hagyományoslőszer-készletekre irányuló segítségnyújtási projektjeihez,

– térképezze fel annak lehetőségét, hogy a területen specifikus ismeretekkel rendelkező részes államok adott esetben miként nyújthatnak önkéntes szaktanácsot a kézi- és könnyűfegyverekre és hagyományoslőszer-készletekre irányuló EBESZ segítségnyújtási projektek keretében.

Bár a projekt felépítése Délkelet-Európával kapcsolatban az összes részes állammal való szélesebb körű együttműködést feltételez, célja az, hogy támogassa a régió EBESZ részes államai és az ott működő – a kézi- és könnyűfegyverekre és a hagyományoslőszer-készletekre irányuló gyakorlati segítségnyújtási projektek és programszintű tanácsadói támogatás végrehajtását támogató –, helyszíni műveletek szükségleteinek és követelményeinek felmérését. A délkelet-európai részes államok és helyszíni műveletek emellett igénybe vehetik a projekt informatikai rendszerét is a kézi- és könnyűfegyverekre és a hagyományoslőszer-készletekre irányuló gyakorlati segítségnyújtási projektek nyomon követésének, áttekintésének és végrehajtásának támogatása céljából.

A projekt keretében emellett koordinációs és projektmenedzsment-támogatásban részesül majd hat (6) helyszíni EBESZ-művelet a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek délkelet-európai illegális kereskedelmének megelőzését és az ellene való küzdelmet célzó erőfeszítések támogatására szolgáló átfogó EBESZ-program végrehajtásához.

A projekt kedvezményezettjei a délkelet-európai részes államok lakosságán kívül a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területén megbízatással rendelkező kormányhatóságok (így például a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottság, a belügyminisztérium, a rendőrség, a védelmi minisztérium), valamint az EBESZ helyszíni műveletei.

3.7.3. **Várt eredmények**

1. eredmény: előrelépés történik az EBESZ-nek a kézi- és könnyűfegyverekre és a hagyományos lőszerek készleteire vonatkozó normatív kerete, valamint az ahhoz kapcsolódó gyakorlati segítségnyújtási projektek végrehajtása terén.

Mutatók:

– a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományos lőszerek készletei terén jelentkező igények és követelmények folyamatos ellenőrzésére szolgáló alapkövetelmény és mechanizmus megléte

– az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekre/hagyományoslőszer-készletekre irányuló segítségnyújtási projektjeinek portfóliójával kapcsolatos, valós idejű információkat tartalmazó webalapú informatikai platform megléte

3.7.4. **Tevékenységek**

3.7.4.1. Az EBESZ részes államok, az EBESZ Titkársága, valamint a Délkelet-Európában a kézi- és könnyűfegyverekre/hagyományoslőszer-készletekre irányuló gyakorlati segítségnyújtási projektek végrehajtását támogató helyszíni műveletek igényeinek és követelményeinek felmérése

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– azon államok igényeinek felmérése, amelyek gyakorlati segítségnyújtást kértek az EBESZ-től a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek terén, valamint az áttekintés folyamatának támogatása

– a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek terén donori szerepet betöltő / erőforrásokat biztosító államok igényeinek felmérése, valamint az áttekintés folyamatának támogatása

– stratégiai tanácsadás és programszintű támogatás az EBESZ részes államai, illetve az EBESZ helyszíni műveletei számára a gyakorlati segítségnyújtási projektekből levont tanulságokra épülő mechanizmuson keresztül

– a délkelet-európai, a kézi- és könnyűfegyverek/hagyományoslőszer-készletek ellenőrzésére irányuló projektek és tevékenységek átfogó koordinációs és irányítási támogatása

3.7.4.2. A kézi- és könnyűfegyverekre és a hagyományoslőszer-készletekre irányuló gyakorlati segítségnyújtási projektek nyomon követését, áttekintését és végrehajtását támogató informatikai rendszer kifejlesztése, tesztelése és bevezetése

Ez a tevékenység az alábbiakat foglalja magában:

– korszerű és hozzáférhető webes alkalmazás kifejlesztése, amely integrálja az összes EBESZ segítségnyújtási projekttel kapcsolatos, több forrásból származó információt – többek között szakmai, pénzügyi, földrajzi és tematikus adatokat, valamint az igazoló dokumentumokat. Ez az információ lehetővé teszi a donorok és a délkelet-európai részes államok számára, hogy jobban tervezzék meg és hajtsák végre, illetve hogy megerősítsék a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományoslőszer-készletek illegális elterjedése elleni politikai és pénzügyi kötelezettségvállalásaikat

4. **Projektirányítás és igazgatási támogatás az intézkedés végrehajtásához**

A 3. pontban leírt intézkedés, valamint az ahhoz kapcsolódó projekttevékenységek végrehajtásának irányítását külön projektszemélyzet fogja végezni az EBESZ Titkárság konfliktusmegelőzési központjában / a Biztonsági Együttműködési Fórum (FSC) támogatási egységében és az EBESZ hat (6) délkelet-európai helyszíni missziójában. A 7. projekt folyamán a konfliktusmegelőzési központ és az FSC támogatási egysége biztosítja majd a délkelet-európai helyszíni missziókkal való koordinációt, valamint tematikus tanácsadást biztosít számukra; ez magában foglalja a program nyomon követését és értékelését is.

A konfliktusmegelőzési központ/az FSC támogatási egysége és a helyszíni missziók a – projektvégrehajtási csoportokba szervezett – külön projektszemélyzeten keresztül további támogatást nyújtanak a nemzetközi közösséggel regionális és joghatósági szinten folytatott együttműködéshez és koordinációhoz, többek között a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó nyugat-balkáni ütemterv keretében.

A külön projektszemélyzet a következő feladatokat fogja ellátni:

– a projektek irányítása a projektciklus valamennyi fázisában,

– a projektek napi szintű pénzügyi felügyelete,

– technikai és jogi szakértelem biztosítása, a projektekhez kapcsolódó közbeszerzések támogatása,

– más nemzetközi szervezetekkel és programokkal való együttműködés és koordináció,

– a jóváhagyott projektek célkitűzéseivel kapcsolatos minőségbiztosítás és minőség-ellenőrzés,

– támogatás a délkelet-európai országok és területek részére olyan új intézkedések kidolgozásához, amelyek célja a kapacitások és kollektív törekvések megerősítése a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek illegális kereskedelmének megelőzése és az ellene való küzdelem területén.

5. **Nemi dimenzió**

A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének szempontja beépítésre került a projektek tervezésének, kidolgozásának és végrehajtásának valamennyi szakaszába. Az alkalmazott alapfeltevés az volt, hogy a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek használata, az azokkal való visszaélés és ezek hatásai eltérő módon érintik a nőket és a férfiakat, a fiúkat és a lányokat. A nemi alapú szükségletek általános érvényesítése a projektek konkrét kontextusához és a projekteken belül előirányzott támogatástípusokhoz igazodott, alapját pedig a nemi szempontot figyelembe vevő helyzetelemzés képezi.

Az EBESZ „a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó szakpolitikai mutatóját” nemcsak a projektek tervezésekor, hanem a teljes projektmenedzsment-ciklus során alkalmazták a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének nyomon követésére. A javasolt projektek túlnyomó többségében jelentős célkitűzésként szerepel a nemek közötti egyenlőség, vagy teljes mértékben megvalósul annak általános érvényesítése.

6. **Kedvezményezettek**

Az intézkedés közvetlen kedvezményezettjei a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek illegális kereskedelmének megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel megbízott és azért felelős délkelet-európai hatóságok. Az intézkedés elsősorban az alábbi hatóságokat célozza: a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottság/testület, a belügyminisztérium és a bűnüldöző hatóságok, így például a rendőrség. Szintén részt vesz a projektben a bosznia-hercegovinai biztonsági minisztérium, az ügyészségek, bíróságok és büntetés-végrehajtási szolgálatok, valamint a montenegrói védelmi minisztérium. Szerbiában a projekt együttműködést irányoz elő a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével foglalkozó civil társadalmi szervezetekkel.

Az intézkedés közvetett kedvezményezettjei a délkelet-európai országok és területek, valamint ezek európai szomszédságának lakosai lesznek, akikre veszélyt jelent a illegális kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek bűncselekmények, terrorista tevékenység és erőszakos visszaélések során történő használata.

Az EU és a tagállamai által megbízott hatóságok is a projektek közvetett kedvezményezettjei között lesznek, mivel részesülnek majd a kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek ellenőrzésére vonatkozó, megerősített délkelet-európai kapacitások nyújtotta előnyökből, többek között a jobb információcsere, valamint az olyan koordinációs és együttműködési intézkedések révén, mint a kockázatok azonosítása és kivizsgálása, valamint a illegális kézi- és könnyűfegyverek és a hagyományos lőszerek nyomon követése, felderítése és lefoglalása.

7. **Az Unió láthatósága**

Az EBESZ megtesz minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy nyilvánvaló legyen, hogy az Unió a szóban forgó intézkedés finanszírozója. Ezek az intézkedések a Bizottság által összeállított, az Európai Unió külső tevékenységére vonatkozó kommunikációs és láthatósági kézikönyvvel összhangban kerülnek végrehajtásra. Az EBESZ ezáltal biztosítani fogja az uniós hozzájárulás láthatóságát megfelelő márkaépítés és tájékoztatás útján, hangsúlyozva az Unió szerepét, biztosítva az uniós intézkedések átláthatóságát, és növelve a határozat okainak, a határozathoz nyújtott uniós támogatásnak és e támogatás eredményeinek az ismertségét. A projekt keretében készült anyagokon jól látható helyen fel kell tüntetni az Unió zászlaját, a zászló helyes használatára és reprodukciójára vonatkozó uniós iránymutatásoknak megfelelően.

Tekintettel arra, hogy a tervezett tevékenységek alkalmazási köre és jellege is meglehetősen széles skálán mozog, többféle promóciós eszközt is igénybe kell venni, így például a következőket: hagyományos média; weboldalak; közösségi média; valamint tájékoztatási és promóciós anyagok, beleértve az infografikákat, szórólapokat, hírleveleket, sajtóközleményeket, valamit adott esetben egyéb megoldásokat is. A kiadványokon, a nyilvános rendezvényeken, a kampányok során, valamint az egyes projektek keretében beszerzett berendezéseken és megvalósított építési beruházásokon is megfelelően fel kell tüntetni a támogató kilétét. A különböző országok és területek, azok lakosainak, a nemzetközi közvéleménynek, illetve a helyi és a nemzetközi médiának szánt figyelemfelhívó kampányok hatásának további erősítése érdekében a projekt minden célcsoportjához a megfelelő nyelven kell eljuttatni az információt.

Az Unió láthatósága az országok és területek szintjén az EBESZ helyszíni misszióinak részvételével, az EBESZ egészére kiterjedően pedig a Titkárságon keresztül valósul meg.

8. **Időtartam**

A (KKBP) 2017/1424 és a (KKBP) 2019/2009 tanácsi határozat végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján, valamint figyelembe véve az intézkedés széles alkalmazási körét, a kedvezményezettek számát, továbbá a tervezett tevékenységek számát és összetettségét, a végrehajtásra rendelkezésre álló időkeret 36 hónap.

9. **Technikai végrehajtó szervezetek**

Ezen program technikai végrehajtására az EBESZ Titkárságának konfliktusmegelőzési központja / a Biztonsági Együttműködési Fórum (FSC) támogatási egysége és az EBESZ hat (6) délkelet-európai helyszíni missziója kap megbízást, amelyek koordinációs szerepet is betöltenek. Ahol arra szükség van, a tanácsadói támogatást az EBESZ Titkárságának transznacionális fenyegetésekkel foglalkozó osztálya (TNTD) nyújtja. Az EBESZ Titkárságának konfliktusmegelőzési központja / a programozási és értékelési támogató egység megfigyelőként részt vesz az irányítóbizottságban.

10. **Irányítóbizottság**

Ezen intézkedés irányítóbizottságát a főképviselőnek, az érintett országok és területek uniós delegációinak, valamint az e melléklet 4. pontjában említett végrehajtó szerveknek a képviselői alkotják.

A végrehajtó szerv az irányítóbizottság segítségével biztosítja, hogy a projekt végrehajtására az Unió által a délkelet-európai országoknak és területeknek nyújtott egyéb kapcsolódó segítségnyújtási tevékenységekkel koordinálva kerüljön sor, melyek a következők: a német Gazdasági és Exportellenőrzési Szövetségi Hivatal (a (KKBP) 2018/101 ([5]), illetve a (KKBP) 2017/915 ([6]) tanácsi határozat támogatásával), a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén a Nyugat-Balkánnal folytatott és az UNDP/SEESAC által végrehajtott regionális együttműködés (a (KKBP) 2019/2111 ([7]), a (KKBP) 2018/1788 ([8]) és a (KKBP) 2016/2356 ([9]) tanácsi határozat támogatásával), valamint a tűzfegyver-kereskedelem területén folytatott EU–Délkelet-Európa bűnüldözési együttműködés (a Bizottság Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósága, az Europol és az EMPACT tűzfegyverekkel kapcsolatos programja támogatásával).

Az irányítóbizottság rendszeresen meghívja üléseire a délkelet-európai országok és területek partnereinek képviselőit. Ezenfelül meghívást intézhet olyan délkelet-európai projektekben közreműködő szervek képviselőihez is, amelyek hasonló vagy kapcsolódó célokat szolgálnak. Az irányítóbizottság rendszeres jelleggel – de legalább hathavonta egyszer – áttekinti e határozat végrehajtását, és ehhez elektronikus kommunikációs eszközöket is felhasznál.

11. **Jelentéstétel**

A szöveges és a pénzügyi jelentéstételnek ki kell terjednie a vonatkozó hozzájárulás-specifikus megállapodásban leírt intézkedés egészére és az ahhoz kapcsolódó költségvetésre, tekintet nélkül arra, hogy a szóban forgó intézkedést a tanácsi határozat teljes egészében finanszírozza vagy csak társfinanszírozást biztosít ahhoz.

Az EBESZ horizontálisan kezeli az Európai Tanácsnak/Európai Uniónak való jelentéstételt az EBESZ Titkárságának konfliktusmegelőzési központján / a Biztonsági Együttműködési Fórum (FSC) támogatási egységén, nevezetesen a 7. projekthez rendelt projektvégrehajtási csoporton keresztül.

([5]) A Tanács (KKBP) 2018/101 határozata a fegyverkivitel hatékony ellenőrzésének előmozdításáról (HL L 17., 2018.1.23., 40. o.).

([6]) A Tanács (KKBP) 2017/915 határozata a Fegyverkereskedelmi Szerződés végrehajtásának támogatása érdekében végzett uniós tájékoztatási tevékenységekről (HL L 139., 2017.5.30., 38. o.).

([7]) A Tanács (KKBP) 2019/2111 határozata (2019. december 9.) a SEESAC által a tiltott kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jelentette veszély csökkentése céljából Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 318., 2019.12.10., 147. o.).

([8]) A Tanács (KKBP) 2018/1788 határozata (2018. november 19.) a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtásában történő támogatásáról (HL L 293., 2018.11.20., 11. o.).

([9]) A Tanács (KKBP) 2016/2356 határozata (2016. december 19.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 348., 2016.12.21., 60. o.).